

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Negyedik évfolyam.

9. szám.

Szerkeszti:

Székelyudvarhely, 1906. márczius hó 1.

Előfizetési ára: községeknek, valamint kör- és községi jegyzőknek egész évre 6 korona. Egyes szám ára 50 fillér.

Dr. Keith Ferenc
várm. tb. főjegyző.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely, Árpád-utca 3. sz., hová az előfizetési pénzek küldendők.

II. További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

50.

90,000—1905. III-a. B. M. számú körrendelet.

»Külföldieknek a magyar korona országai területén lakhatásáról« szóló 1903: V. t.-cz végrehajtása.

(1. Valamennyi törvényhatóságnak (Budapest székesfőváros és Fiume város kivételével). 2. Az összes határrendőrkapitányságoknak.)

A m. kir. miniszterium 1906. évi február hó 5-én hozott minisztertanácsi határozattal a külföldieknek a magyar korona országainak területén lakhatásáról szóló 1903: V. t.-cz. életbeléptetésének idejét, annak 18. §-a alapján, 1906. évi márczius hó 1-ére tűzvé ki, ezen törvény végrehajtása tárgyában a mellékelt utasítást bocsátom ki, mely a törvénnyel egyidejűleg lép életbe.

Budapest székesfőváros területén, valamint Fiume város és kerülete területén a törvény később megállapítandó időben külön rendelettel fog életbeléptettni.

A törvény és utasítás életbeléptetésével egyidejűleg a következőket rendelni:

1. Az oly külföldiket, kik az 1886: XXII. t.-cz. 15. §-a alapján a külföldiek nyilvántartása tárgyában 1888. évi augusztus hó 11-én 54,091. sz. a. kibocsátott belügyminiszteri körrendelet,¹⁾ illetőleg az ennek alapján alkotott törvényhatósági és rendezett tanácsu városi szabályrendeletek életbeléptének napja, azaz 1896. évi január hó 1-je után (L. 1895. évi november 16-án 100,122. sz. a. kiadott belügyminiszteri körrendelet)²⁾ szálltak meg valamely községben és még mindig ott laknak, azonban az idézett belügyminiszteri ren-

deletben, illetőleg törvényhatósági vagy r. t. városi szabályrendeletben megállapított kötelezettség dacára megszállásuk mindeddig bármely okból be nem jelentett, kötelesek jelenlegi szállásadóik az 1903: V. t.-cz. 2. §-a értelmében a törvény életbeléptetése napjától számítva legkésőbb nyolcz nap alatt bejelenteni.

2. Azok a külföldiek, kik az 1896. január 1-je után szálltak meg az ország valamely községében és ott már állandóan laknak, azonban az 1886: XXII. t.-cz. 15. §-ában kívánt lakhatási engedélyt az 1903: V. t.-cz. életbelépésének napjáig meg nem szerezték, kötelesek az 1903. évi V. t.-cz. 3. §-a értelmében lakási szándékukat az életbelépés napjától számítva három hónap alatt bejelenteni.

3. Ha a külföldi lakhatási engedély iránt kérvényét a törvény életbeléptének napja előtt már benyújtotta, azonban arra még I. foku határozat nem hozatott, a kérvény 1903: V. t.-cz. 4. §-a értelmében való további eljárás végett az illetékes hatóságnak küldendő meg. Ha azonban már I. foku határozat hozatott, felebbezés esetén az ügy az 1886: XXII. t.-cz. 15. §-a és a fentidézett belügyminiszteri körrendelet 6. pontja értelmében a közigazgatási bizottság által intézendő el.

4. Azok a külföldiek, kik már 1896. évi január hó 1-ét megelőzőleg laknak állandóan az ország területén, a törvénynek úgy a 2., mint 3. §-ában jelzett bejelentés kötelezettsége alá nem tartoznak.

5. Az előző 1—4. pontokban foglalt rendelkezések minden egyes községben a szokásos módon és a legkiterjedtebben közzéteendők.

6. Azon községekben, melyek a határrendőrség működési területén fekszenek (L. 1905. évi 91,000. B. M. sz. körrendelet I. pont)¹⁾ az 1903:

¹⁾ R. T. 1888. évi 2499 lapon

²⁾ R. T. 1895. évi. II. kötet 1429. lapon.

¹⁾ B. K. 1905. évf. 433. lapom.

V. t.-cz. 4. §-ában előirt bizonylat kiállítására, valamint a külföldieknek a törvény 10. §-a alapján való kiutasítására csak a határszéli rendőrkapitányságok vezetői, nem egyszersmind a kirendeltségek vezetői vannak feljogosítva.

7. A külföldiekre vonatkozólag az egyes községekben eddig vezetett nyilvántartások adatai a jelen törvényben előirt nyilvántartásokba utólag bevezetendők, még pedig legkésőbb három hónap alatt. E végből a községek kötelesek nyilvántartási könyveiket a törvény 14. §-a szerint illetékes hatóságnak 14 nap alatt betérjeszteni.

8. A végrehajtási Utasításban előirt bejelentési lapokat és egyéb nyomtatványokat, valamint a nyilvántartási könyveket az 1906. évi szükségletnek megfelelőleg a belügyministerium fogja előállítani és a községeknek és hatóságoknak megküldeni.

A községi (kör-) jegyzők és a hatóságok gondot tartoznak fordítani arra, hogy a szükséges nyomtatványok mindig készletben legyenek, hogy a törvény szigorú végrehajtása fennakadást ne szenvedjen.

Az idegenek feletti rendészet kellő gyakorlása, mely rendészetet a most életbelépő törvény és a végrehajtási Utasítás hatályosan és részletesen szabályoz, kiváló fontossággal bír különösen nálunk, midőn egyrészt sajnos tapasztaljuk, hogy az ország lakosságának nagy része idegenben keresi boldogulását, másrészt pedig, hogy az üresen hagyott házi tűzhelyeket kívülről beszivárgó jövevények igyekeznek elfoglalni. Kettőzött perséggel kell tehát igyekeznünk, hogy a kifosztás alá nem eső külföldi elemek a törvény 1. §-ában biztosított tartózkodási jogának teljes tiszteletben tartása mellett az idegen, olykor ellenséges indulatu, a községekre csak jogosulatlan terhet róvó, gyakran az állam biztonságát veszélyeztető jövevényekkel szemben az állam polgárainak társadalmi és gazdasági rendjét s így magának az államnak érdekeit is megóvjuk. Ez csak úgy érhető el, ha a közénk jövő idegenek és viszonyaik felől mindjárt tájékoztatást szerzünk s azokat, kik velünk élni akarnak, megválogatjuk. Erre pedig módot nyújt a törvényben és az Utasításban foglalt rendelkezések lelkiismeretes követése.

Szoros köteleességüknek tartsák tehát a hatóságok és községeik, hogy a területükre érkező külföldiekre nézve a törvény 2. és 3. §-ában előirt bejelentési kötelezettség pontos teljesítését a legszigorubban ellenőrizzék, az előirt nyilvántartásokat lelkiismeretes pontossággal vezessék, a felsőbb

hatóságok pedig az alárendelt hatóságokat ezen köteleességük pontos teljesítésében ellenőrizzék. E mellett ügyeljenek a hatóságok és közegeik arra, hogy eljárásukban a kellő mértéket mindenkor megtartsák, különösen a törvény 10. §-ában nyert discretionális joguk alkalmazásával, a hol ezt a közérdek kívánja, mindig kellő gyorsasággal és nyomatékkal, azonban minden zaklatástól tartózkodva, az egyéni szabadság és magánérdekek lehető kimelésével járjanak el.

Budapest, 1906. február 8-án.

Kristóffy, s. k.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám 1323—1906. alisp.

A községi előjárásnak, körjegyzők, elsőfoku rendőrhatalóságnak.

Alkalmazkodás, további eljárás, az 5. és 7. pontok végrehajtása céljából közlöm.

Székelyudvarhely, 1906. február 21-én.

Dr. Damokos, alispán.

III. Általános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények.

51.

(Melléklet a 90,000/1905. B. M. sz. körrendelethez).

Utasítás a »Külföldieknek a magyar korona országai területén való lakhatásáról« szövegű 1903: V. t.-cz. végrehajtása tárgyában.

A törvény célja.

1. §. A T.*) 1. §-ának ama rendelkezéséből, hogy külföldiek a magyar korona országainak bármelyik községében tartózkodhatnak, következik, hogy a külföldieknek itt tartózkodásához eagedély nem kell. A külföldieknek költözködési szabadságát, a lakhely szabad megválasztásának jogát a törvény korlátozni, megnehezíteni nem célozza; egyedül azt kívánja elérni, hogy minden külföldi itt tartózkodásáról a hatóság tudomásul birjon és hogy azok, akiknek ittmaradása az állam biztonságára, a közbékére, avagy a községek anyagi érdekeire nézve nem kívánatos, itt ne tartózkodhassanak, ne lakhassanak, le ne telepedhessenek és bizonyos esetekben az állam területéről ellavolithatók legyenek.

Külföldiek bejelentési köteleessége.

2. §. A T. a fenti célból 2. §-ában elrendeli, hogy minden külföldinek az ország területére lépését vagy eltávozását a szállásadó vagy megbízottja 24 óra alatt a helyi hatóságnak bejelenteni tartozik. A külföldiek tehát — úgy mint ed-

*) T. = 1903: V. törvényczikk.

dig — engedély nélkül az ország területére léphetnek ugyan, de az, akinél megszállnak, köteles a külföldi érkezését és távozását a fenti idő alatt a következő 3. §-ban felsorolt helyi hatóság, illetőleg hatósági közeg tudomására hozni.

Hatóságok.

3. §. A bejelentések átvételére és továbbítására illetékes helyi hatóságok a következők: kis- és nagyközségekben a községi (kör-) jegyző; kisközségekben a bejelentések a községi bírónak is átadhatók, aki azonban a bejelentést a körjegyzőnek még az nap elküldeni köteles;

Ujpest és Rákospalota községekben a székesfővárosi m. kir. államrendőrség ujbpesti kerületi kapitánya;

városokban a városi rendőrkapitány.

A bejelentéseket azután e helyi hatóságok a T. 14. §-ában megjelölt rendőrhatalóságokhoz továbbítják és pedig:

a községi (kör-) jegyzők a főszolgabíróhoz; ugy a községi (kör-) jegyzők, mint a városi rendőrkapitányok azon községekben és városokban, melyekre a háttérrendőrség hatásköre ki van terjesztve, a határszéli rendőrkapitánysághoz (l. 1905. évi 91.000. B. M. sz. körendelet 1. pontját.)

A városi rendőrkapitányok, ha a város a háttérrendőrség hatósági területébe nincs bevonva, továbbá Ujpest és Rákospalota községekben a székesfővárosi m. kir. államrendőrség ujbpesti kerületi kapitánya, a törvény végrehajtása szempontjából is rendőrhatalósági jogkörrel bírnak, vagyis a városi rendőrkapitány (ujbpesti kerületi kapitány) egy személyben a bejelentéseket átvevő helyi hatóság és egyszersmind a lakhatási bizonylat kiállítására s a külföldiek ellenőrzésére jogosított rendőrhatalóság.

A külföldiek fogalmának meghatározása.

4. §. Külföldinek tekintendőmindazon egyén, aki az 1879: L. t.-cz. értelmében magyar állampolgársággal nem bír. A külföldiek közé tartoznak az osztrák állampolgárok is.

Ellenben az 1903. V. t.-cikknek és ennek az Utasítás szempontjából a magyar állampolgárokkal egy tekintet alá esnek azok a nem magyar állampolgárok, akik Ausztriával közös hatóságainknál vagy hivatalainknál vannak alkalmazva, vagy akik a közös hadseregnek vagy haditengerészetnek tényleges szolgálatában álló tagjai, vagy akik mint a közös ügyek tárgyalására kiküldött osztrák bizottság (delegatio) tagjai jelennek meg a magyar állam területén.

A T. és ezen Utasítás helyes végrehajtásának szempontjából a külföldieknek két csoportját kell megkülönböztetni és pedig az ideiglenesen és az állandóan itt tartózkodókat.

Ideiglenesen itt tartózkodóknak veendő az az külföldiek, akik szórakozás, látogatás, üdülés, gyógyulás, ismeretszerzés, munkakeresés, üzletkötés, valamely elvállalt munka vagy nyert megbízás teljesítése végett rövidebb ideig terjedő tartózkodásra utaznak az országba, a nélkül, hogy szándékuk lenne itt állandóan lakni vagy megtelepedni.

Állandóan itt tartózkodók alatt pedig azon külföldieket kell érteni, akik az országban állandóan lakni, vagy legalább is bizonytalan hosszabb ideig itt tartózkodni akarnak és akik e szándékukat a helyi hatóságnál megérkezésüktől számított 15 nap alatt kijelentik (T. 3. §.), vagy pedig akiknek e szándéka a T. 5. §-a szerint következtethető abból, hogy itt valamely városban, községben állandó lakást bérelnek, valamely rendszeres foglalkozást, ipart, kereskedést üznek, huzamosabb időre terjedő alkalmazást, munkát, szolgálatot vállaltak vagy hosszabb időig tartó vállalatba kezdtek, gazdasági életet, háztartást rendeztek be maguknak, — szóval akiknek életberendezéséről, állandó foglalkozásuk és tevékenységük kifejtéséből következtetve, állandó itt tartózkodási, lakási szándékuk méltán tehető fel.

A bejelentési köteleesség terjedelme.

5. §. Az érkezés és távozás bejelentésének (2. §.), valamint a lakási szándék bejelentésének (15. §.) köteleessége általában minden külföldre kiterjed.

A T. 6. §-a szerint egyedül az uralkodóház tagjainál megszálló külföldiek, továbbá azok, akiket területenkivüliség illet meg, végül a külföldi államoknak a magyar korona országai területén székelő és exequaturt nyert consulai vannak a megelőző bekezdésben jelzett bejelentési köteleesség alól kivéve.

A magyar állam területén a nemzetközi jog értelmében területenkivüliséget élveznek: az idegen államfők és kíséretük (vagyis családjuknak és egyéb kíséretüknek tagjai), továbbá azok a diplomáciai tisztviselők (agents diplomatiques), kik amennyiben az alábbi 1., 2 vagy 3. osztályba tartoznak, Ő császári és apostoli királyi Felségénél, amennyiben pedig a 4. osztályba tartoznak, a közös külügyministernél akkreditálva vannak. A diplomáciai tisztviselők osztályozása a bécsi congressus alkalmával 1815. évi márczius 19-én megállapított szabályzat és az 1818. évi nov. 21-én Achenben kelt jegyzőkönyv szerint a következő:

1. a nagykövetek (ambassadeurs), valamint a pápai legátusok és nuntiusok;

2. A követek, akiket rendkívüli követeknek és minisztereknek is neveznek (envoyés extraordinaires et ministres plénipotentiaires); a pápai internuntiusok velük egy sorban állanak;

3. a ministerresidensek (ministres résidents);

4. a diplomáciai ügyvivők (charges d'affaires). A területenkivüliség a diplomáciai missio vezetőjén kívül terjed:

a) családjának vele lakó tagjaira;

b) a missio tagjaira, a katonai és műszaki attachékat ideértve, ugyszintén mindezen személyek családjának velük lakó tagjaira;

c) a missiohoz tartozó egyéb hivatalos személyzet tagjaira, ugymint titkárokra, irodatisztekre, lelkészekre, orvosokra;

d) a szolgaszemélyzet tagjaira.

Ha kétség támad az iránt, vajjon valamely személyt a területenkivüliség megillet-e, a belügyministerhez kell fordulni.

Consul alatt — ezen szakasz második be-

kezdésében — egyaránt kell érteni a főconsult, consult és alconsult (consul général, consul, vice-consul)

A szállásadónak, vagy megbízottjának az érkezés és a távozás bejelentésére vonatkozó kötelessége kiterjed — a fentemlített kivételektől eltekintve — minden, az ország területén bárhol (városban, községben, pusztán stb.) megszálló és távozó külföldre, bármily rövid ideig, bármily célból és szándékból, akár fizetett lakáson, akár vendégként vagy rokonnal ingyen tartózkodott is itt a külföldi.

Bejelentési lapok kitöltése és továbbítása.

6. §. A külföldiek megérkezésének bejelentése az I. sz. minta szerinti lapon történik.

A külföldiek érkezésének és távozásának bejelentésére szolgáló lapokat a hatóság ingyen bocsátja a szállásadó rendelkezésére.

A szállásadónak vagy megbízottjának kötelessége a külföldi érkezését vagy távozását bejelentő lapok s azok szelvényeinek minden egyes rovatát a külföldi szóbeli bemondása alapján, esetleg előtte is tudott adatokkal kellően kitölteni, egyuttal a külföldit a T. 3. és 13. §-aiban foglaltakra figyelmeztetni és a kellően kitöltött lapot 24 óra alatt a helyi hatóságnak átadni.

A szállásadó vagy megbízottjának a bejelentés körüli mulasztása a T. 11. §-a alapján büntetendő kihágást képez, míg a külföldinek erre vonatkozó mulasztása vagy engedetlensége a T. 12. és 13. §-aiban van kihágásnak minősítve.

Az a szállásadó, ki a harmadik bekezdésben megszabott figyelmeztetést elmulasztja, a rendőrhatalóság által 20 K-ig terjedhető pénzbírsággal sújtható.

7. §. A 3. §-ban megnevezett helyi hatóságok (községi [kör-] jegyzők, újpesti kerületi kapitány és városi rendőrkapitányok) az érkezés vagy távozás bejelentéséről kiállított lapokat, melyeket a szállásadók vagy megbízottjaik hozzájuk ildenek, haladéktalanul átvizsgálják és ha azok nyilvánosan vagy szabálytalanul lennének kitöltve, gy pótlás végett a bejelentő félnek azonnal visszaadják azzal az utasítással, hogy a lapot megfelelően kitöltve legkésőbb 24 óra alatt ismét szolgáltatassák be.

A bejelentőlap mellett levő szelvényt, mely a bejelentés megtörténtének igazolására szolgál, a helyi hatóság a napi bélyegzővel lebélyegezve, a félnek nyomban visszaadja.

Ha a külföldi a fennforgó körülményekből következtetve az államra vagy a közbiztonságra különösen veszélyesnek tűnik fel, a bejelentési lap a gyanúra okot szolgáltató körülmények megjelölése mellett a rendőrhatalóságnak azonnal elküldendő.

8. §. A helyi hatóságok a kellően kitöltött bejelentési lapok adatait az általuk vezetendő »Nyilvántartási könyv«-be (II. sz. minta) beírják és azután a lapokat a rendőri hatósághoz mielőbb de legkésőbb 15 nap alatt beterjeszteni tartoznak.

Az Utasítás 12. §-ában felsorolt szállásadás-sal iparszerűleg foglalkozóknak az érkezésről szóló

bejelentési lapok szelvényeit nem kell kitölteniök; az általuk beadott lapok beszolgáltatását a helyi hatóság a II. számú minta szerint a szállásadó által a 12. §. értelmében vezetett »Nyilvántartási könyv« »Megjegyzés« rovatában lebélyegzéssel igazolja.

A lebélyegzett szelvényt a szállásadó a bejelentés igazolásától számított 6 hónapig megőrizni és ez idő alatt a hatóságnak, illetőleg közegének felszólítására hármikor felmutatni tartozik.

Ha a rendőrhatalóságok a helyi hatóságoktól érkezett lapokat hiányosnak vagy szabálytalanul kitöltötteknek látják, a pótlások és kiigazítások teljesítése végett a helyi hatóságokat haladéktalanul felhívják, illetőleg megkeresik.

9. §. Oly városokban, melyek a határrendőrség területébe bevonva nincsenek, a városi rendőrkapitány bélyegzi le a bejelentési lapok szelvényeit és az eredeti lapokat is az őrizi meg.

A külföldiek nyilvántartása

10. A külföldiek nyilvántartása a bejelentési lapok adatain alapszik.

Nagy és kisközségekben minden külföldről két helyen: a helyi hatóságnál, (községi [kör-] jegyző) és a rendőrhatalóságnál (főszolgabíró, újpesti ker. kapitány, határszéli rendőrkapitány) vezetendő nyilvántartás. A helyi hatóság az Utasítás 8. §-ában említett »Nyilvántartási könyvet« vezeti és pedig a körjegyzők a körükbe tartozó minden egyes község részére külön nyilvántartási könyvet tartoznak nyitni, míg a rendőrhatalóságok (főszolgabíró, újpesti kerületi kapitány vagy határszéli rendőrkapitány) a helyi hatóságok által beterjesztett eredeti lapokat községenként csoportosítva, megfelelő tartályban, alfabetikus sorrend szerint kötelesek elhelyezni és megőrizni.

Oly községekben, melyekben a bejelentett külföldiek száma évenként a 200-at túlhaladta, a külföldiekről betűsoros névmutatót kell vezetni. E névmutató 1. rovatába a külföldi neve, 2. rovatába a »Nyilvántartási könyv« folyószáma, a 3. rovatba pedig az esetleges megjegyzések (pl. a lakási bizonylat száma) irandók.

11. §. Városokban, ahol bejelentési hivatalok működnek, a külföldiek nyilvántartása az érvényben levő helyhatósági szabályrendeletekben előirt eljárás szerint történik.

Oly városokban, melyekben bejelentési hivatal nincs, a nyilvántartást ezen Utasítás 10. §-a értelmében kell vezetni.

A határrendőrség területén fekvő oly városok rendőrkapitányságai, amelyekben bejelentési hivatal van szervezve, a külföldi egyének bejelentési lapjából az említett hivatal szervezési szabályrendeletében előirt adatokat kiírják és azután a bejelentési lapokat a határrendőrkapitányokhoz mielőbb, de legkésőbb 15 nap alatt szintén átteni kötelesek.

12. §. Szálloda, vendéglő- és minden nyilvános megszálló hely tulajdonosa, illetve felelős megbízottja az I. minta szerinti bejelentési lapok kiállításán kívül, mint a 8. §. második bekezdésében említve van, a szelvényeknek kitöltetlenül hagyása mellett a külföldiek rendszeres nyilván-

tartása céljából köteles külön összefűzött, megszámozott és külföldiek lakásának ellenőrzésére illetékes elsőfoku rendőrhatalóság által láttamozott »Nyilvántartási könyv«-et vezetni (I. II. sz. mintát.) E könyvbe a bejelentési lapok adatai pontosan beirandók és abba a külföldi eltávozásának időpontja is, lehetőleg az új tartózkodási hely megjelölésével, feltüntetendő.

A szakasz elején említettek a náluk megszállt külföldiek nyilvántartására szolgáló könyvet, ha megtelt, a rendőrhatalóságnak átszolgáltatni kötelesek, ahol azt még egy évig esetleges használat céljából meg kell őrizni.

13. §. A külföldiek távozását bejelentő lapon jelentik be (I. III. sz. mintát). E lapok kiállítása, azoknak megvizsgálása és a rendőri hatósághoz való beterjesztése körül ugyanazon szabályok követendők, mint az érkezések bejelentésénél, — azzal a különbséggel, hogy a távozások bejelentését a helyi hatóságok és a szállásadással foglalkozók a »Nyilvántartási könyv« megfelelő rovatába jegyzik be, míg a rendőri hatóságok a távozás bejelentésére vonatkozó lapokat ugyanazon egyén érkezésének bejelentési lapjához ragasztják, illetőleg fűzik.

14. §. Az előbbi szakaszokban foglalt eljárás követendő minden, akár ideiglenesen, akár állandóan itt tartózkodó külföldi bejelentésénél, illetőleg nyilvántartásánál.

Az a külföldi, a kinek szállásadója nincsen, a 3. §-ban megnevezett helyi hatóságok (községi [kör-] jegyzők, újpesti ker. kapitány és városi rendőrkapitányok) vagy ezek közegei előtt a T. 12. §-ában megállapított törvényes következmények terhe alatt maga köteles a bejelentéséhez szükséges adatokat bementeni.

Ebben az esetben az érkezést bejelentő lapot a helyi hatóság maga tölti ki s egyuttal figyelemzeti a külföldit, hogy eltávozását annak idején köteles ugyanannak a helyi hatóságnak bejelenteni.

Az állandóan itt tartózkodni szándékozó külföldiekkel szemben követendő eljárás.

15. §. Ha a külföldi, ki az 5. §. 2. bekezdésében említett kedvezményt igénybe nem veheti, a község területén állandóan tartózkodni, itt lakni akar, tartozik a T. 3. §-a értelmében ezt a szándékát a rendőrhatalóságnál (17. §.) megérkezésétől számítandó 15 nap alatt bejelenteni, mely esetben személyazonosságát és állampolgárságát elfogadható módon, rendszerint okmányokkal, esetleg szavahihető tanukkal mindig igazolnia kell.

Ha a rendőrhatalóság szükségesnek tartja, a külföldit külön felhívhatja illetőségének és erkölcsi előéletének az igazolására is, ami csak megfelelő hiteles hatósági bizonyítványokkal történhetik. Ezen felül felszólíthatja őt arra is, hogy megfelelő módon mutassa ki, miképp magát és családját fentartani képes, vagyis vagyoni viszonyai, anyagi eszközei olyanok, hogy a lakóhelyét képező községnek megterhelése nélkül meg tud élni.

A fentartási eszközök bírása nem feltétlenül bizonyos meghatározott összeg felmutatásától te-

endő függővé, hanem ezt a körülményt az itt lakni szándékozó külföldinek állása, foglalkozása, valamint a helyi viszonyok szerint kell megítélni és ha az illetőnek esetleg állása, képzettsége, szakértelme és munkabírása — kifogástalan erkölcsi előélet mellett — nyilvánvaló vagy igazolást nyert, úgy a lakhatási bizonylat kiállítása akadályba nem ütközik.

Ha a lakási szándékát bejelentett külföldi személyazonosságának és állampolgárságának, valamint illetőségének és erkölcsi előéletének, valamint vagyoni viszonyainak igazolására szükséges okmányokkal nem rendelkezik, azok beszerzésére neki 15 napi halasztás adható.

16. §. Ha a külföldi magát kellően igazolni és fenntartási eszközeit elfogadhatóan kimutatni nem képes, — feltéve, hogy kiutasítását, illetőleg eltávolítását állami, közrendi és közbiztonsági tekintetek sürgősen nem kívánják meg — a rendőrhatalóság jogosítva van az illetőnek állampolgársága, községi illetősége, előélete és anyagi viszonyai felől az illetőség és állampolgárság, esetleg az előbbi lakhely szerint illetékes hatóságnál felvilágosítást szerezni.

A hatóságnak azonban nem feltétlen kötelessége hivatalból beszerezni az itt lakni szándékozó külföldi személyi és vagyoni viszonyaira vonatkozó adatokat; ez iránt rendszerint a külföldinek magának kell a szükséges lépéseket megtenni, annyival is inkább, mert ha a hatóság által kitűzött idő (15 nap) alatt az előírt adatok beszerzése iránt nem intézkedett, vagy állítólagos intézkedése eredményre nem vezetett, úgy ellene a T. 10. §-a alapján a kiutasítási, illetőleg eltávolítási eljárást haladéktalanul folyamatba lehet tenni.

17. §. Midőn a külföldi a T. 3. §-a és az előbbi szakaszok szerint bejelenti, hogy a község (város) területén állandóan tartózkodni, lakni szándékozik, a rendőrhatalóság a lakási szándékról vele jegyzőkönyvet (IV. sz. minta) vesz fel.

Lakási szándék bejelentése kis- és nagyközségekben a jegyzőnél is történhetik. A felvett jegyzőkönyvet az említett helyi hatóságok, illetőleg közegek a rendőrhatalósághoz 24 óra alatt beterjeszteni tartoznak.

E jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell mindazokat az adatokat, melyeket a T. és ezen Utasítás a külföldiek itt lakásának feltételei gyanánt megkövetel.

Ha a külföldi az itt lakhatás feltételeinek fennforgását igazolni tudja, e körülményt a rendőrhatalóság (kis- és nagyközségekben a jegyző) a jegyzőkönyvben külön feltünteti. A jegyzőkönyvet úgy ő, mint az illető érdekelt fél aláírja s ennek alapján a rendőrhatalóság a külföldinek a nem kifogásolható lakhatás bejelentéséről a T. 4. §-ában említett lakási bizonylatot (I. V. sz. minta) kiállítja, azt a külföldinek kiszolgáltatja és a bizonylat kiállításáról az érdekelt községet, illetőleg a városi tanácsot tudomás szerzés, esetleg a felebezési jog gyakorolhatása céljából 8 nap alatt értesíti.

E bizonylat a külföldi igazolására és két év elteltével a település kértetésére szolgál alapul.

A kiállított lakási bizonylatokról a rendőr-

hatóságoknak folyószám szerint kimutatást kell vezetniök, míg a helyi hatóságok a bizonylat számát, a »Nyilvántartási könyv«, illetőleg az Utasítás 10. §-ában említett névmutató »Megjegyzés« rovatába tartoznak bevezetni.

18. §. Ha a külföldi lakását az ország egy másik községébe teszi át, a lakási szándék bejelentése és e szándék elfogadhatása körül az előbbi szakaszokban foglalt eljárás ismétlendő, épügy, mintha a külföldi nem a magyar korona országainak valamelyik községéből, hanem közvetlenül külföldről költözött volna új lakhelyére. (T. 3. §)

19. §. A külföldi a hatósági közegek kiváratára a lakhatási bizonylatot bármikor felmutatni köteles.

Ugy a helyi, mint a rendőri hatóságok és közegek azon külföldieket, kik lakási szándékukat be nem jelentették, figyelemmel tartoznak kísérni. Ha oly jelenségeket észlelnek, melyekből esetleges lakási szándék következtethető, irányukban a következő szakaszok értelmében járnak el.

Lakási szándék vélelmezhető az esetben is, ha a külföldi három hónapon túl valamely községben tartózkodik. Ennélfogva a hatóságok a külföldiek bejelentési lapjait negyedévenként átvizsgálni tartoznak.

20. §. Ha a külföldi lakási szándékát a T. 3. §-ában előírt 15 nap alatt be nem jelenti, de ez a szándék az Utasítás 4. §-ának végső pontjában említett körülményekből következtethető, a rendőrhatalóság haladéktalanul felszólítani köteles (l. IV. sz. minta), hogy e szándéka felől három nap alatt nyilatkozzék.

Ebben a felhívásban a rendőrhatalóság a külföldit arra is felszólítja, hogy személyazonosságát, állampolgárságát, illetőségét, erkölcsi előéletét és vagyoni viszonyait feltüntető hiteles okmányait (3 nap alatt mutassa be, vagy a hatóságnál személyesen megjelenve, hozza magával).

A személyesen megjelenő külföldivel a rendőrhatalóság szintén jegyzőkönyvet vesz fel (l. IV. sz. mintát) és amennyiben a külföldi a T. 3. §-ában előírt lakhatási kellékeket kimutatja, részére a T. 4. §-ában és ez Utasítás 17. §-ában említett lakhatási bizonylatot (l. V. minta) kiadja.

21. §. Ha az állandóan itt tartózkodni, lakni szándékozó külföldi lakási szándékát a T. 3. §-ában meghatározott 15 nap alatt be nem jelenti, vagy a T. 5. §-a értelmében hozzá intézett felszólításra 3 nap alatt nem nyilatkozik, ellene a T. 13. §-ába ütköző kihágás miatt a rendőri büntető eljárás nyomában megindítandó.

22. §. Abban esetben, ha a külföldi a T. 5. §-a értelmében hozzá intézett felszólításra a rendőrhatalóság előtt egyáltalán nem jelenik meg és elmaradását kellően nem igazolja, vagy ha megjelenik ugyan és okmányait bemutatja, de az ország területén való állandó tartózkodásához, lakásához megkívánt kellékek fennforgását sem akkor, sem a T. 3. §-a alapján részére engedélyezett 15 napi újabb határidőn belül igazolni, vagy a hatóság által kívánt elfogadható módon kimutatni nem tudja, ugy a hatóság az ország terü-

letéről való eltávolítása iránt, amennyiben a T. 10. §-a alapot nyújt, az 1885. évi 9,389. sz. B. M. rendelettel kiadott tolonczszabályzat (1885. R. T. I. k. 169. l.) értelmében a szükséges eljárást — az esetleges kihágási eljárás befejezése után — haladéktalanul megindítja.

23. §. Ugyancsak a T. 10. §-a alapján a hatóság jogosítva van és köteles mindazon külföldiek kiutasítása, illetőleg kényszer utján való eltávolítása iránt is intézkedni, akiknek az állam területén való tartózkodása az állam érdekeire vagy a közbiztonságra és a közrendre nézve aggályos;

akiknek a személyi és vagyoni viszonyai felől szerzett értesülés ki nem elégítő, vagy ha kedvező is, de az illetővel szemben azon alapos gyanu forog fenn, hogy magát és családját tartósan fenntartani nem lesz képes s így előrelátólag községélyre fog szorulni;

végül a már lakhatási bizonylatot nyert, de időközben az állam érdekeire vagy a közbiztonságra és a közrendre nézve aggályossá vált külföldiek is kiutasíthatók, illetőleg kényszer utján eltávolíthatók.

24. §. A kiutasításról vagy eltávolításról a rendőri hatóság minden egyes esetben kellően indokolt és külön írásban foglalt határozatot hoz.

A határozatban utalni kell az 1879: XL. t.-cz. 70. §-ára, mely szerint az, aki a magyar állam területéről a hatóság által jogerejüleg kitiltatott és a tilalom tartama alatt oda a hatóság engedélye nélkül visszamegy: egy hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

25. §. A külföldi, kinek kiutasítását a rendőri hatóság a T. 10. §-a alapján kimondta, csak abban az esetben lehet e miatt eltolonczolni vagy kényszerutlevéllel eltávolítani, ha a kiutasító határozat jogerőre emelkedése után az abban kitűzött határidő elteltével az ország területét el nem hagyja.

Ha azonban fontos állami vagy közérdekből szükségesnek mutatkozik, a határozat haladéktalanul is foganatosítható, amely esetben a végrehajthatóságot a határozat záradékában, vagy ha a végrehajthatóság szüksége későbbben merült fel, külön határozatban világosan és indokoltan kell kimondani. (1901: XX. t.-cz. 8. §.)

Az állami érdekből történt minden egyes kiutasításról mindjárt az első foku határozat meghozatala után azonnal sürgős jelentést kell tenni közvetlenül a belügyminiszterhez, akár éltek az I. foku határozat ellen felebbezzéssel, akár nem.

26. §. A rendőrhatalóság azon külföldieket, kik az állam érdekeire, vagy a közbiztonságra és a közrendre nézve veszélyesnek látszanak ugyan, de kikkel szemben a T. 10. §-a alapján alkalmazandó kiutasítást, illetőleg kényszer melletti eltávolítást indokoltnak nem látja, állandóan figyelemmel kísértetheti és a felügyelet alá helyezheti eredményéhez képest ellenük bármikor eljárást. Az ily külföldiek megfigyelése alkalmával szerzett és államrendőri szempontból fontossággal bíró tapasztalatokról a hatóság esetről-esetre a belügyminiszternek jelentést tesz.

A külföldiek nyilvántartásának ellenőrzése.

27. §. Ugy a helyi hatóságnak, mint a rendőrhatóságnak nemcsak joga, de kötelessége is közegeik által szükség esetén bármikor meggyőződést szerezni arról (T. 8. §.), hogy a szállodákban, vendéglőkben, megszálló-helyeken és magánházakban megszállt külföldiek érkezésének és távozásának bejelentésére vonatkozó szabályok megtartatnak-e?

A szükség esetén teljesített ellenőrzéseken kívül azonban a rendőri hatóságok a külföldiek nyilvántartására vonatkozó könyveket és bejelentési lapokat a szállodákban, vendéglőkben és megszálló-helyeken negyedévenként legalább egyszer megvizsgálni és az ottani adatokat saját adataikkal összehasonlítva, a nyilvántartás helyességét és lelkiismeretes vezetését rendszeresen ellenőrizni tartoznak. A megtörtént ellenőrzést a hatósági közeg a »Nyilvántartási könyv«-be mindig bejegyzi.

Magánházakban azonban e célból csak indokolt esetben jelenjenek meg, főként akkor, ha nyomatékos gyanu forog fenn arra nézve, hogy valamely külföldi érkezésének vagy távozásának bejelentésére vonatkozó kötelesség teljesítése körül a szállásadó vagy megbízottja mulasztást követett el és ez másképp, mint a hatósági közegnek személyes megjelenése által meg nem állapítható.

Ha a hatósági közeg arról értesül, hogy szállodában, vendéglőben, megszálló-helyen, magánházban, korcsmában, csárdában, kéjházban vagy olyan nyilvános vagy a közönségnek nyitva álló helyiségekben, melyekben tiltott szerencsejátékot üznek, vagy amelyek büntetettek rendszerint rejtekhelyeül szolgálnak, az érkezés bejelentése nélkül vagy a távozás bejelentése után külföldi tartózkodik, avagy külföldit rejtegetnek, úgy erről a hatósági közeg köteles személyes megjelenése által is meggyőződést szerezni.

A házkutatás elrendelésére azonban, mely csupán szabályszerű határozattal történhetik, csakis a rendőrhatóság jogosult, mely a házkutatás foganatosításával saját hatósági közegeit, vagy szükség esetén erre vonatkozó utasítás mellett a m. kir. csendőrséget is megbízhatja.

A házkutatás foganatosítására nézve egyebekben a nyomozó rendőri hatóságok és közegek részére 1899. évi 130,000. B. M. szám alatt (R. T. 1899. évf. II. köt. 2,418. l.)* kibocsátott utasítás 85—91. és 143—145. §-ai, valamint az 1900. évi 1,157. B. M. eln. szám alatt (R. T. 1900. évf. II. köt. 335 l.) kiadott csendőrségi (II) szolgálati utasítás 123—124. §-ai megfelelően alkalmazandók.

28. §. A külföldiek nyilvántartásának vezetését a belügyminiszter saját küldöttjei által is bármikor ellenőriztetheti és rendtelenség esetén a nyilvántartás vezetésével megbízott közegre 50 koronáig terjedhető redbüntetést róhat. (T. 9. §.)

A belügyminiszter kiküldöttje a helyszínen teljesített vizsgálatának eredményéről jelentést tesz

és abban feltünteti, hogy mely hatóságok vagy közegek nem teljesítették a T. és ezen Utasítás által előirt hivatalos kötelességeiket a külföldiek nyilvántartása és ellenőrzése tekintetében.

Ugyancsak e törvényszakasz felhatalmazza a belügyminisztert arra is, hogy szükség esetén egyes községek, vagy törvényhatóságok területén ezzel az ellenőrzéssel külön közegeket bizzon meg, ki a rendőrhatóság támogatásával jár el.

Kihágások és azok megtorlása.

29. §. A T. megszegésének eseteit és azok büntetését a T. 11., 12. és 13. §-ai, az ezen kihágások elbírálására illetékes hatóságokat pedig a 15. §. állapítja meg.

A rendőri büntető eljárásnál a kihágási utasítás az irányadó.

A T. említett szakaszai a következők:

»11. §. Az a szállásadó vagy megbízottja, aki a nála megszállt külföldi megérkezését és eltávozását e törvény 2. §-ában megszabott idő alatt be nem jelenti, vagy a külföldit, aki a bejelentéshez szükséges adatok szolgáltatását megtagadja, fel nem jelenti, kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendő.

12. §. Az a külföldi, aki szállásadójának vagy megbízottjának, esetleg a hatóság vagy hatósági közeg felhívására a bejelentéshez szükséges adatokat meg nem mondja, vagy valótlan adatokat mond be, kihágást követ el és az előbbi esetben 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, az utóbbi esetben pedig egy hónapig terjedhető elzárással és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

13. §. Az a külföldi, aki lakási szándékát a 3. §-ban megszabott idő alatt be nem jelenti, vagy az 5. §. értelmében a hozzá intézett felhívásra az ott megszabott idő alatt nem nyilatkozik, kihágást követ el és 600 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendő.

15. §. Ebbe a törvénybe ütköző kihágásügyekben a rendőri büntető bíraskodást gyakorolja:

Első fokon: kis- és nagyközségekben a főszolgabíró, illetőleg a szolgabíró; Ujpest és Rákospalota községekben a székesfővárosi m. kir. államrendőrség ujpesti kapitánya; rendezett tanácsu és törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány, illetőleg helyettese, ezek akadályoztatása esetén a tanács által e részben megbízott tisztviselő.

Másodfokon: kis- és nagyközségekben és rendezett tanácsu városokban az alispán; Ujpest és Rákospalota községekben a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitánya vagy annak helyettese; törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács.

Harmadfokon: a belügyminiszter.

A határrendőrség hatósági területén az elsőfoku rendőri büntető bíraskodást a határszéli rendőrkapitány gyakorolja.*

30. §. A T. 11., 12. és 13. §-aiban megállapított kihágások miatt az eljárás hivatalból in-

*) B. K. 1899. évf. 25. szám.

ditandó meg, bármely módon jött is a kihágás az eljárásra hivatott hatóság tudomására.

31. §. A felek az eljárásra hivatott hatóságok előtt a T. és ezen Utasítás értelmében teendő minden nyilatkozatot, beleértve a jogorvoslatok használatára vonatkozókat is, élőszóval is megtehetik.

Záró rendelkezések.

32. §. A T. és ez az Utasítás nem érintik az 1879. XXVIII. t.-cikket és az utóbbi alapján kibocsátott rendeleteket.

A T. 18. §-ának végrehajtása az által, hogy lakhatási engedély nélkül, sem telepítési engedély sem községi kötelékbe való felvétel nem adható, az 1879: L. t.-cz., az 1886: XXI. és az 1886: XXII. t.-cz. rendelkezéseit, kivéve ez utóbbi törvényzcikk 15. §-át, mely az 1903: V. t.-cikkkel hatályon kívül helyeztetett, nem érinti.

A T. 17. §-a tekintetében pedig azoknak a törvénybe becikkelyezett államszerződéseknél határozmányai, melyek megállapodásokat tartalmaznak azokra a feltételekre nézve, amelyek mellett a szerződő külföldi államok polgárai a magyar korona országai területén tartózkodhatnak és települhetnek, az irányadók.

Ez a rendelkezés ez idő szerint tárgytalan, mert eddigelé megkötött és jelenleg érvényben lévő törvénybe becikkelyezett államszerződéseink rendelkezéseit a T. és az Utasítás semmiben sem érintik.

Budapesten, 1906. február 18-án.

Kristóffy s. k.

52.

M. kir. honvédelmi miniszter.

9700. sz. 8/a.

Körrendelet Udvarhelyvármegye közönségének.

Ismételten kérés tétetett hozzám az iránt, hogy miután az ujonczjutalékok sem az 1905. sem a folyó évre az országgyűlés által még nem szavaztattak, a folyó 1906. évben az utóállítások márczius 1-je után is megtarthatók-e helyesebben az állandó sorozó bizottságok általában és különösen márczius és április hónapokban is működhetnek-e vagy sem.

Ennélfogva és utalással hivatali elődömnék 1905. évi január hó 9-ről 1300. VII/a. szám alatt kiadott körrendeletére, mihez tartás, a sorozó járási tisztviselőknél, valamint az állandó sorozó bizottságok polgári elnökeinek megfelelő értesítése végett részemről is kijelentem, illetőleg elrendelem, hogy a hadkiegészítési kerületi parancsnokságok székhelyein, valamint az említett székhelyeken kívül eső helyeken kivételesen ugyan, de véglegesen és mindenkorra szervezett állandó sorozó bizottságok havonként és az 1905. évre vonatkozólag majd annak idejében utólagosan foganatosítandó rendes ujonczállítás időszakának kezdetéig a védtörvény végrehajtása tárgyában kibocsátott utasítás 1-ső rész 102. §. 3. pontjában meghatá-

rozott, esetleg ettől eltérőleg megállapított és általam jóváhagyott, esetleg ezután jóváhagyandó napokon -- és pedig miután az ujonczállítás a rendes időben aligha lesz megtartható márczius esetleg április hónapokban is egybegyűljenek ugyan, de működési körük akként korlátoztassék, hogy az állandó sorozó hatóságok elé mindaddig, míg az 1905. évi ujonczjutalékok az országgyűlés által meg nem szavaztatnak, csakis a tényleges szolgálatban álló katonáknak és honvédeknek a védtörvény 34 §-a szerinti kedvezményben való részesítésük iránti ügyekből kifolyólag és a védtörvényi utasítás 1-ső része 57. § a értelmében; ugyszintén a jogczimigazolási eljárás folytán és a védtörvényi utasítás I. rész 59. §-a 2. pontja értelmében a keresetképeségük illetve keresetképtelenségük megállapítása tekintetében megvizsgálandó férfi rokonok -- továbbá a magyar korona országaiban tartózkodó és megkeresés útján itten utóállítandó osztrák honosságu állításkötelesek -- mivel ez utóbbiak nem a magyar, hanem osztrák ujonczjutalékokba számíttatnak be, -- vezettesse nek és vizgáltassanak meg az állandó sorozó bizottságok által.

Magyarhonosságu állításkötelesek tehát mindaddig, míg az 1905. évi ujonczjutalékok az országgyűlés által meg nem szavaztatnak, az állandó sorozó bizottságok elé nem vezethetők, továbbá az Ausztriában tartózkodó és ottan való állításokat kérő magyar honosságu állításköteleseknek Ausztriában leendő állítása iránt mindaddig, míg az 1905. évi, illetőleg az 1906. évi ujonczjutalékok az országgyűlés által megszavazva nem lesznek, illetve az ez iránt kibocsátandó további rendeletemig az osztrák hatóságokhoz megkeresések egyáltalán nem intézhetők.

Budapesten, 1906. évi február 2-án.

Bihar. s k.

honvédelmi miniszter.

Sz. 1225—906. alisp.

Mindhárom főszolgabírónak és Székelyudvarhely város polgármesterének.

Tudomásvétel végett közlöm.

Székelyudvarhely, 1906. február 20-án.

Dr. Damokos, alispán.

53.

Sz. 8939—1906. III-a.

Az összes törvényhatóságok első tisztviselőjének Budapest székesfőváros kivételével.

Az 1903. évi VIII. t.-cz. 2. §-ának n. pontja értelmében a tilos visszatérés által elkövetett kihágások esetében a rendőri büntető eljárás a határrendőrség hatáskörébe tartozik. Miután azonban a határrendőrség ezen feladatát csak akkor teljesítheti, ha a kir. bírósági ítéletekben és a közigazgatási hatóságok határozatában az ország területéről kiutasított külföldi egyénekről tudomást szerez, felhívom a czímet intézkedjék az iránt,

hogy az elsőfoku rendőrhatalóságok mindazon esetekben, midőn külföldieknek az ország területéről való kiutasítását ítéletileg, illetőleg határozatilag kimondja, a kiutasított egyén nevét, állampolgárságát, személyleírását és a kiutasítás okát a »Rendőri Közlöny«-ben esetről-esetre közzé tegye.

Budapest, 1906. február 7-én.

Kristóffy s. k.

Sz. 1326—1906. alisp.

Valamennyi I. foku rendőrhatalóságnak.

Alkalmazkodás végett közlöm.

Székelyudvarhely, 1906. február 21-én.

Dr. Damokos, alispán.

54.

7757—1906. III-a. B. M. számú körrendelet.

Az árvízvédekezés.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter ur folyó évi január hó 12-én 10119. szám alatt kelt rendeletében felhívta a czímet, hogy vizáradások idejének közeledésére való tekintettel a szükségessé válható árvízvédekezés sikerének biztosítására megkívántató hatósági előintézkedéseket fogantatani el ne mulassza.

Az említett miniszter urnak ezen rendelkezésével kapcsolatosan részemről is felhívom, hogy a netalán bekövetkezhető árvízveszedelemmel szemben az élet és vagyonbiztonság megóvása érdekében saját hatáskörében a legszélcsebb körü előintézkedéseket fogantatósítsa.

Együttal értesitem, hogy e csendőrkerületi parancsnokságokat utasítottam, hogy a netalán beállható árvízveszély alkalmával a csendőrség alosztályai a közigazgatási hatóságok és ármentesítő társulatok működését különösen az élet és vagyonbiztonság szempontjából kellően támogassák és a hozzájuk intézendő megkereséseknek haladéktalanul eleget tegyenek.

Budapesten, 1906. február 10-én.

A miniszter meghagyásából.

Dr. Sélley, s. k.
miniszteri tanácsos.

Udvarhelyvármegye alispánja.

Sz. 1477—1906. alisp.

Mindenik főszolgabírónak és Székelyudvarhely r. t. város rendőrfőkapitányának.

Alkalmazkodás céljából közlöm.

Székelyudvarhely, 1906. február 22.

Dr. Damokos, alispán.

55.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

10000—III-4. szám.

Körrendelet a hivatalból kimutatandó ragadós állati betegségek fellépésének és megszűnésének miképpen való bejelentéséről.

Szoros alkalmazkodás és megfelelő intézkedés végett közlöm, hogy a ragadós száj és körömfájás, a sertésvész és a sertésorbáncz fellépésének és megszűnésének, a ragadós tüdőlob fellépésének valamint a juhhimlő megszűnésének távirati bejelentésére vonatkozó 1899. évi szeptember 15-én kelt 74600. sz. a. 1899. évi december 13-án kelt 99346. sz. a., 1900. évi augusztus 5-én kelt 64000. sz. a., végül az 1904. évi június 16-án kelt 54200. sz. a. kiadott rendeletek hatályon kívül helyezése továbbá az 1903. évi június 19-én valamennyi járási és városi m. kir. állatorvoshoz intézett 56200. számú itteni körrendeletnek a távirati bejelentésekre vonatkozó részeinek módosításával, de egyébként ezen most idézett rendelet határozmányai épségben tartása mellett a ragadós állati betegségek fellépésének és megszűnésének miként való bejelentésére nézve a következőket rendelem:

I. A keleti marhavésznek vagy gyanujának, továbbá a ragadós tüdőlobnak vagy gyanujának, végül a takonykór gyanujának hatósági megállapítása a helyszinén eljáró m. kir. állatorvos által még a megállapítás napján hozzám — mint eddig — az alábbi minta*) szerint állami távirattal a vezetésem alatt álló miniszterium állategészségügyi főosztályába azonnal bejelentendő.

A többi hivatalból kimutatandó ragadós állati betegségek és pedig ez időszerint a lépfene, a takonykór, a ragadós száj- és körömfájás, a juhhimlő, a tenyészbenaság és az ivarszervekben keletkező hólyagos kiütés, a lórühkór (a szamarak és öszvérek rühkórja), a juhrühkór, a sertésorbáncz, a sertésvész és a bivalyvész hatósági megállapítása a m. kir. állatorvosoknak általam egyidejűleg megküldött s megfelelő szöveggel el-

*) minta.

Földmivelésügyi ministerium állategészségügyi főosztálya
Budapest.

Pozsonyvármegye, nagyszombati járás Szered községben ragadós tüdőlob egy udvarban megállapított.

Nagy, királyi állatorvos.

látott alábbi minta**) szerinti szelvényes levelezőlapokon a betegséget megállapító m. kir. állatorvos által még a betegség megállapítása napján a vezetésem alatt álló miniszterium állategészségügyi főosztályának bejelentendő.

Ha a szórványos jellegű ragadós száj- és körömfájás vagy sertésvész későbbeni járványos jellegűvé válik, illetve ha a ragadós száj- és körömfájás csak sertéseken állapítatik meg, vagy ha a ragadós száj- és körömfájás a kérődzőkön kívül a sertéseken is egyidejűleg megállapítatik, végül ha ezen betegség később sertésekre is átterjed: a ragadós száj- és körömfájás vagy sertésvész járványossá változott, illetőleg a ragadós száj- és körömfájásnak a sertéseken való előfordulása vezetésem alatt álló miniszterium állategészségügyi főosztályába a szelvényes levelezőlapokon a m. kir. állatorvos által a megállapítás napján szintén bejelentendő. Az erre vonatkozó jelentés a levelezőlap »Jegyzet« rovatában teendő meg.

A levelezőlapra és a szelvényre az adatok pontosan kijegyzendők, mindkettő a m. kir. állat-

orvos aláírásával s a levelezőlap címoldala a m. kir. állatorvos festé nyomatú hivatalos pecsétjével is ellátandó.

A szelvényes levelezőlap elküldése a postakönyvbe nem jegyzendő be, hanem a levelezőlap szelvényével együtt a postahivatalnak a feladás alkalmával lebélyegzés bemutatandó, a postahivatal által lebélyegzett szelvény levágandó s az illető ügyre vonatkozó iratok között megőrzendő.

II. A hivatalból kimutatandó mindennemű ragadós állati betegség hatósági megszüntté nyilvánítása, illetve azok miatt elrendelt zárlatok feloldása, a betegség szórványos uralgása esetén az elsőfoku állategészségügyi hatóság által, a betegség járványos uralgása esetén a másodfoku állategészségügyi hatóság által az egyidejűleg megküldött alábbi minta***) szerinti portómentes levelezőlapokon a megszüntté nyilvánítás napján a vezetésem alatt álló miniszterium állategészségügyi főosztályának bejelentendő.

A megszüntté nyilvánítást bejelentő levelezőlapokba az adatokat a járási, városi m. kir. állatorvos, mint elsőfoku hatóság, illetve a törvényhatósági m. kir. állatorvos, mint a másodfoku hatóság szakelőadója köteles bejegyezni s a kikitöltött levelezőlapokat aláírás végett hatóságának előterjeszteni. A levelezőlap címoldala a hatóság hivatalos pecsétjével ellátandó s a hatósági postakönyv mellett a megszüntté nyilvánítás napján adandó postára.

A betegségek fellépésének és megszűnésé-

**) minta.

<p>A feladó hivatalos pecsétje.</p> <p>Portómentes Levelező-Lap.</p> <p>Nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszterium állategészségügyi főosztályának</p> <p>Hivatalból.</p>	<p>A postai helyi és kelti bélyegző lenyomata.</p> <p>Ezen szelvényt a jelentés postára adása alkalmával a felvevő postahivatal lebélyegzi és visszaadja.</p>	<p>A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszterium állategészségügyi főosztálya részére egyidejűleg elküldött levelező lap szelvénye</p> <p>A postai helyi és kelti bélyegző lenyomata</p>
---	---	---

***) minta.

<p>A feladó hivatalos pecsétje.</p> <p>Portómentes Levelező-Lap.</p> <p>Nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszterium állategészségügyi főosztályának.</p> <p>Hivatalból.</p>	<p>A postai helyi és kelti bélyegző lenyomata.</p>
--	--

.....SZ. ....SZ.

..... vármegye

..... járás

..... községében

..... hó ..... n

..... betegség

..... udvarban

(pusztán, majorban

tanyán stb) ^{szórványosan} járványosan

szórványosan megállapított

szórványosan megállapított

m. kir. állatorvos

A visszatartott szelvény a jelentés elküldésének igazolására szolgál

Jegyzet:

A fertőzött pusztá, tanya, major neve

m. kir. állatorvos

..... szám.

Jelentés ragadós állatbetegség megszűnéséről.

..... vármegye

..... járás

..... községben

..... betegségét 190 ..... hó ..... n.

megszüntté nyilvánítottan.

..... alispán

..... főszolgabíró

nek bejelentésére szolgáló portómentes levelezőlapok beszerzéséről, ha a jelen rendelettel a m. kir. állatorvosoknak egyidejűleg megküldött 25—25 dbnyi készlet elfogy, az 1902. évi aug. 14-én kelt 6795. eln. számú itteni rendeletben előirt módon vagyis a vezetésem alatt álló ministerium segédhivatali főigazgatójához intézendő megkeresés útján a m. kir. állatorvosok kötelesek gondoskodni.

Jelen rendeletem márczius 1-én lép hatályba s midőn ezt szoros mihez tartás végett közlöm, egyuttal megjegyzem, hogy a betegségek fellépésének és megszűnésének szabálytalan vagy késedelmes bejelentése miatt az illető mulasztó közegeket a legszigorubbán fogom felelősségre vonatni s a mulasztás vagy késedelem folytán netalán a gazdaközönségre háramló károkért az illető mulasztó tisztviselőt anyagilag is felelőssé teszem.

Budapesten, 1906. február 7-én.

Br. Feilitzsch.

Sz. 1522—906. alisp.

Mindhárom főszolgabírónak, Székelyudvarhely város polgármestere, rendőrkapitányság és valamennyi m. kir. állatorvosnak.

M. kir. földmivelésügyi Miniszter urnak fenti rendeletét tudomásulvétel és ahhoz alkalmazkodás végett közlöm.

Székelyudvarhelyen, február 23-án.

Dr. Damokos, alispán

56.

Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter.

Sz. 7657—906.

Fischer Adolf és Fia vasacél és lemezárugár
Turóc-Szentmárton.

Mult évi augusztus hó 25-én kelt beadványára, melyben hivatali elődömnök az 1900. évi XXV. törvénycikk végrehajtása és életbeléptetése tárgyában 1901. évi május hó 10-én, 27483. sz. alatt kelt rendelete 6. § ában említett, »nagyobb gazdasági gépek« fogalmának értelmezését illetőleg kért felvilágosítást, értesitem czimet, hogy a fenti végrehajtási rendelet 6. §-ának 4. pontjában a nagyobb gazdasági gépek között említett cséplőgépek fogalma alá csupán a gőzcséplőgépek sorolhatók.

A járvány és kézicséplők, szelelő-rosták, trienrök, szénagereblyezőgépek, kézi- és járgányhajtású szecska és répavágók, ugyszintén a járgányok és burgonyaszedők ellenben nem tartoz-

nak az idézett szakasz 4. pontjában felsorolt nagyobb gazdasági gépek közé. Ehhez képest ezen felsorolt gazdasági gépekre csakis az 1900 évi XXV. törvénycikk 1. §-ában felállított korlátokon belől szabad megrendeléseket gyűjteni.

Budapest, 1906. február 8-án.

Vöröss, s. k.

A hiv. másolat hitelül:

Dencz s. k.

minist. s. hiv. igazgató.

Sz. 1635—906. alisp.

Valamennyi elsőfoku iparhatóságnak.

Közlöm másolatban tudomásulvétel végett.

Székelyudvarhelyen, 1906. febr. 23-án.

alispán helyett.

Ádám Albert, főjegyző.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körözüvények.

Hirdetmény. A héjjasfalva—csik-gyimesi állami közút 44—45. km. szakaszán levő 111. sz. hid helyreállítása 813 kor. 70 fill. összeg erejéig engedélyeztetvén, a munka kivitelének biztosítása céljából az 1906. évi márczius hó 27-ik napjának d. e. 10 órájára, a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás, hirdettetik. A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kiüzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művellet és részletes feltételek, a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők. Az építés költsége csupán az állami előirányzat jóváhagyása után fog folyósíttatni. Székelyudvarhely, 1906. évi febr. 20-án. *Leichtner Gyula*, kir. mérnök.

Hirdetmény. A IX. közüti kerület felügyeletével megbizott kir. műszaki tanácsos, az 1906. évi február hó 13-án kelt 177—906. számú rendeletével a héjjasfalvi—csik-gyimesi állami közút 26—27 km. szakaszán levő 63. sz. Nagy-Küküllő hid helyreállítását 5613 kor. 48 fill. összeg erejéig

engedélyezte. A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából, az 1906. évi *márczius hó 20-ik* napjának d. e. 10 órájára, a székelyudvarhelyi kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántépénz csatolandó. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek, a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők. A munkát kötségei csak az állami költségelőirányzat jóváhagyása után fog engedélyeztetni. Székelyudvarhely, 1906. évi febr. 17. *Leichtner* Gyula, kir. mérnök.

Bivalyvész megszűnt és a zárlat feloldatott *Homoródszentpéter* községben. (1481—906. alisp.)

Vesztség az ebek között megszűnt és a zárlat feloldatott *Homoróddaróc* községben. (1524—906. alisp.)

Elveszett hajtókerék. Február hó 18 ára virradó éjszaka, egy az Ugron János bögözi gazdaságába szállított szecskavágó gép hajtókeréke az állami utnak szentegyházásfalu--bögözi sza-

kaszán elveszett. Feltalálás esetén bármely községi előjáróság útján a Székelyudvarhely járási főszolgabíróhoz beadandó.

Felfogott malacz. *Szentábrahám* községben február hó 11-től kezdve, egy 6—7 hetüs fehér ártán malacz felfogva tartatik. Tulajdonosa átvetheti a községi bírótól.

Felfogott szamarak. 1906. február 18-án éjjel, *Alsó-Boldogfalva* község határán, a Gagyai Dénes tanyáján, két drb számár kanczát fogtak fel, egyik vehemes, a más csikó.

Körözendő egyének. *Havel Erzsébet* mezőnyarádi születésű, 21 éves r. kath. vallású kéjű körözendő, eredmény esetén illetőségére nézve kihallgatandó. (Kecskemét v. tanácsa, 3086—906.)

Svanner Gizella, 23 éves nevelőnő, legutolsó tartózkodási helye Maklár község, körözendő, eredmény esetén megkereső hatóság értesítendő. (Hevesvármegye alispánja, 475—906. sz.)

Takács Katalin körözendő és eredmény esetén illetőségére nézve kihallgatandó. (Veszprémmegye alispánja, 1712—906. sz.)

Magóczy Mihály (neje Csató Karolina) legutóbb Less községben lakott kocsis körözendő, eredmény esetén lakhelye a megkereső hatósággal közlendő. (Nagyvárad város polgármestere, 2912—906. sz.)

Kara Julia nyomozandó és eredmény esetén illetőségére nézve kihallgatandó. (Ugocsavármegye alispánja 188—906.)